

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Ing. M.**, bývajúceho V.B., zastúpeného Mgr. A., advokátkou V.B., proti žalovaným **1/ M.**, bývajúcemu V.B., **2/ V.**, bývajúcej V.B., obaja zastúpení Advokátskou kanceláriou Z. so sídlom V.B., IČO: X., **o určenie vlastníctva**, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 14 C 69/2006, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 29. októbra 2012 sp. zn. 6 Co 217/2012 v spojení s jeho opravným uznesením z 31. januára 2013 sp. zn. 6 Co 217/2012 takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a.**

Žalobca je povinný zaplatiť spoločne žalovaným 1/, 2/ náhradu trov dovolacieho konania v sume 314,05 Eur k rukám advokátky do troch dní.

O d ô v o d n e n i e

Žalobca sa žalobou doručenou Okresnému súde Bratislava III 5. mája 2006 domáhal určenia, že je výlučným vlastníkom časti nehnuteľnosti nachádzajúcej sa V., m.č. V., katastrálne územie V., vedenej Správou katastra pre H. B. na LV č. X. ako parcela č. X. záhrada o výmere 755 m², a to podľa vyznačenia v geometrickom pláne Ing. H. zo 14. júla 2001 č. 2/2001 ako parcela č. X., záhrada o výmere 122 m². Žalobu odôvodnil vydržaním vlastníctva najneskôr k 1. januáru 1992, keď spornú nehnuteľnosť nerušene v dobrej viere ako svoju vlastnú nepretržite užívali najskôr jeho právni predchodcovia (rodičia) od 4. novembra 1975, kedy ju odkúpili na základe ústne uzavretej kúpnej zmluvy od právnych predchodcov žalovaných za 4.665,- Sk, ktorá suma im bola vyplatená jeho matkou, a po tom, čo mu ju rodičia na základe ústnej darovacej

zmluvy v roku 1975 darovali, ju bez prerušenia užíval ďalej on ako svoju vlastnú. Zaplatenie kúpnej ceny za spornú nehnuteľnosť 4. novembra 1975 súdu preukazoval kópiou potvrdenia, podpísanou právnymi predchodcami žalovaných. Uviedol, že pred odkúpením mali jeho rodičia spornú parcelu od jesene 1967 v užívaní na základe súhlasného vyjadrenia Rady Obvodného národného výboru B.B.V.. Poukázal na to, že jeho vlastnícke právo k spornej nehnuteľnosti, ani vlastnícke právo jeho právnych predchodcov nikto za tridsať rokov nespochybňoval.

Okresný súd Bratislava III rozsudkom z 25. mája 2010 č.k. 14 C 69/2006-222 žalobu zamietol a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovaným trovy konania vo výške 4.852,67 Eur k rukám právneho zástupcu do troch dní. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 40 ods. 1, § 46 ods. 1, § 129 ods. 1, § 130 ods. 1, § 132 ods. 1, § 133, § 134 ods. 1 a 2 a § 399 Občianskeho zákonníka. Na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žalobca nenadobudol vlastnícke právo k spornej nehnuteľnosti vydržaním. Mal za to, že neunesol dôkazné bremeno, resp. súdu nepreukázal okolnosti, z ktorých možno usudzovať na jeho dobromyseľnosť držby k spornej nehnuteľnosti, poctivosť právneho dôvodu jej nadobudnutia, a nepredložil súdu dôkaz o zaplatení kúpnej ceny za spornú nehnuteľnosť. V odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že vydržanie je osobitný originárny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva ex lege len pri splnení zákonom požadovaných predpokladov a to spôsobilosť predmetu vydržania, existencia držby veci, s ktorou musí držiteľ nakladať ako so svojou vlastnou a so zreteľom na všetky okolnosti musí byť dobromyseľný, že mu vec patrí (oprávnený držiteľ) a uplynutie stanoveného času, v ktorom má oprávnený držiteľ vec v držbe. Či je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný musí súd hodnotiť objektívne, nestačí len subjektívne presvedčenie držiteľa. Dôkazná povinnosť je pritom na držiteľovi veci. Ten, kto popiera dobromyseľnosť má zas dôkazné bremeno na preukázanie neoprávnenej držby. Strata dobrej viery držiteľa nastane okamihom, keď sa mu stali známymi skutočnosťami, ktoré z hľadiska objektívneho posudzovania museli u neho dôvodne vyvolať pochybnosti o tom, či mu vec alebo právo patrí. Okresný súd poukázal na to, že žalobca preukazoval svoju dobromyseľnosť uzavretím ústnej dohody o kúpe jeho právnymi predchodcami s právnymi predchodcami žalovaných, pričom uzavretie tejto dohody ničím a nikým nepreukázal a rovnako nepreukázal ani zaplatenie kúpnej ceny právnym predchodcom žalovaných, pretože súdu predložil len kópiu potvrdenia s oznámením, že jeho originál nemá. Zo samotnej kópie

potvrdenia pritom nie je zrejmé, za aký pozemok vo výmere 311 m² bola suma 4.665,- Sk vyplácaná, keďže v predloženej kópii potvrdenia nehnuteľnosť nie je identifikovaná (parcelným číslom a katastrálnym územím). Okresný súd zároveň poukázal i na spornosť výmery, keď z potvrdenia vyplýva zaplatenie za pozemok o výmere 311 m² a predmetom žaloby je určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti o výmere 122 m². Neprihliadol na tvrdenie žalobcu, že do výmery 311 m² bola započítaná aj časť pozemku pod cestou vo výmere 120 m², keďže táto výmera spolu so žalobcom uplatňovanou výmerou 122 m² predstavuje 244 m² (správne 242 – pozn. dovolacieho súdu) a nie 311 m². Tvrdenie matky žalobcu v predložennom čestnom vyhlásení súd vyhodnotil ako účelové a nehodnoverné vzhľadom na rozpornosť tvrdení. Podľa názoru okresného súdu žalobca nemohol predpokladať vydržanie vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti na základe dobromyseľnej držby, keď vlastnícke právo odvodzoval od ústne uzavretej kúpnej zmluvy medzi jeho právnymi predchodcami a právnymi predchodcami žalovaných a z kópie potvrdenia zo 4. novembra 1975. Poukázal na to, že žalobca užíval spornú nehnuteľnosť od jesene 1967 bez toho, aby mal zriadené právo osobného užívania zo strany štátu, že ústnou kúpnu zmluvou, ani ústnym darovaním spornej nehnuteľnosti nedošlo k prevodu vlastníckeho práva a najneskôr v stavebnom konaní, keď staval rodinný dom, musel mať vedomosť o tom, že nie je vlastníkom spornej nehnuteľnosti. Zdôraznil, že pre naplnenie dobrej viery, ktorá je predpokladom vydržania nestačí len negatívne presvedčenie držiteľa, že nepôsobí bezprávie, ale je potrebné jeho pozitívne presvedčenie, že mu vec alebo právo patrí. Ak sa podľa vtedy platných právnych predpisov prevádzala vec nehnuteľná, ktorá mohla byť predmetom osobného vlastníctva, vyžadovala sa pre platnosť zmluvy písomná forma a vlastníctvo k nehnuteľnosti prechádzalo až registráciou na štátnom notárstve. Keďže v predmetnej veci nebola sporná nehnuteľnosť nikdy prevedená do vlastníctva žalobcu zákonom predpísanou formou, s nedodržaním ktorej zákon spája neúčinnosť právneho úkonu, žalobca nemal dôvod dobromyseľne predpokladať, že spornú nehnuteľnosť užíva ako jej vlastník.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobcu v poradí prvým rozsudkom z 2. februára 2011 sp. zn. 15 Co 275/2010 rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že určil, že žalobca je výlučným vlastníkom spornej nehnuteľnosti, keď dospel k záveru, že medzi účastníkmi nebolo sporné, že žalobca preukázal čestným vyhlásením jeho matky, potvrdením o prevzatí finančných prostriedkov a uzavretím ústnej dohody o kúpe medzi jeho právnymi

predchodcami a právnymi predchodcami žalovaných, svoju dobromyseľnosť. Za dôkaz o kúpe spornej nehnuteľnosti na rozdiel od súdu prvého stupňa považoval aj potvrdenie o zaplatení kúpnej ceny v sume 4.665,- Sk za 311 m² pozemku, keďže v ňom bola uvedená výmera pozemku. Ohľadom žalobcom tvrdeného ústneho darovania spornej nehnuteľnosti jeho právnymi predchodcami, odvolací súd bez právneho a skutkového zdôvodnenia len konštatoval, že právní predchodcovia žalobcu mu spornú nehnuteľnosť po kúpe v roku 1975 darovali.

Na základe dovolania žalovaných Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 26. apríla 2012 sp. zn. 4 Cdo 88/2011 napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s poukazom na ustanovenie § 237 písm. f/ O.s.p. v spojení s § 213 ods. 2, 3 O.s.p.

Krajský súd v Bratislave po zrušení mu rozsudku Najvyšším súdom Slovenskej republiky, rozsudkom z 29. októbra 2012 sp. zn. 6 Co 217/2012 rozsudok súdu prvého stupňa z 25. mája 2010 č.k. 14 C 69/2006-222 s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. potvrdil a žalobcovi uložil (v znení opravného uznesenia) povinnosť zaplatiť žalovaným náhradu trov odvolacieho konania a to žalovanému 1/ spolu v sume 1.341,65 Eur, žalovanej 2/ v sume 769,29 Eur k rukám právnej ich zástupkyne do troch dní. V dôvodoch svojho rozhodnutia sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa a skonštatoval správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia, na ktoré poukázal. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia dodal, že v danom prípade je predmetom vo veci samej určenie vlastníckeho práva na základe vydržania, preto danú vec posúdil podľa právnej úpravy platnej v čase, keď malo dôjsť k vydržaniu vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti, teda zákona č. 40/1964 Zb. od 1. apríla 1964 so zreteľom na jeho novely, najmä zákon č. 131/1982 Zb. účinný od 1. apríla 1983 a zákon č. 509/1991 Zb. účinný od 1. januára 1992. Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. držbu a vydržanie až do jeho novelizácie a to zákonom č. 131/1982 Zb., t.j. do 1.4.1983 neupravoval. Novela Občianskeho zákonníka v ustanovení § 132a, § 135a novo upravila ochranu držby a vydržanie s možnosťou započítania času predchádzajúcej nepretržitej držby pred 1. aprílom 1983, s tým, že tento čas sa neskončil skôr než 1. apríla 1984 (§ 865 ods. 3). Podľa takejto úpravy vlastníctvo k veci, ktorá mohla byť v osobnom vlastníctve nadobudol občan, ktorý mal nehnuteľnú vec nepretržite 10 rokov a s vecou nakladal ako

so svojou s tým, že so zreteľom na všetky okolnosti bol dobromyseľný, že mu vec patrí. Podľa uvedenej úpravy nebolo možné nadobudnúť vec z majetku v socialistickom vlastníctve, alebo vec, ku ktorej mala socialistická organizácia právo užívania podľa osobitných predpisov. Vydržať bolo možné iba pozemok, alebo jeho časť, ku ktorému by sa inak mohlo zriadiť právo osobného užívania. Vlastníctvo k takémuto pozemku však nadobudol štát. Občan nadobudol zo zákona právo na uzavretie dohody o osobnom užívaní. Ak teda držiteľ pozemku, t.j. ten, kto s pozemkom nakladal ako s vlastným splňal k 1. januáru 1992 podmienku nepretržitej držby trvajúcej po dobu 10 rokov, zároveň bol držiteľom oprávneným, t.j. so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu pozemok patrí, nadobudol k tomuto dňu vlastnícke právo k pozemku vydržaním. Poukázal na súdnu prax v súvislosti s vydržaním vlastníckeho práva (uznesenie NS SR z 1. marca 2011 sp. zn. 5 Cdo 30/2010, 4 Cdo 283/2009 z 27. októbra 2010) a na ustanovenie § 134 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, ktorý upravuje vydržanie ako osobitný, originárny spôsobom nadobudnutia vlastníckeho práva a uzavrel, že žalobca v danom prípade nemohol preukázať svoju dobromyseľnosť uzavretím ústnej dohody o kúpe nehnuteľnosti jeho právnymi predchodcami, a to s poukazom na všetky okolnosti a danú situáciu v súvislosti s nakladaním predmetnej nehnuteľnosti. V tejto súvislosti uviedol, že súd prvého stupňa správne ustálil, že na naplnenie dobrej viery nestačí len negatívne presvedčenie držiteľa, že nespôsobí bezprávie, ale je potrebné jeho pozitívne presvedčenie, že mu vec alebo právo patrí. Uviedol, že ak sa v danom čase podľa platných právnych predpisov prevádzala vec nehnuteľná, ktorá mohla byť predmetom osobného vlastníctva, vyžadovala sa pre platnosť zmluvy písomná forma (§ 46 ods. 1, § 40 Občianskeho zákonníka). Držba nehnuteľnosti, ktorá sa opiera o ústnu zmluvu, nemôže viesť k vydržaniu. O trovách konania rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, žiadal ho zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Namietal, že postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.), že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), a že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). K procesnej vade podľa § 237 písm. f/ O.s.p. došlo podľa jeho názoru tým, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu nemá náležitosti v zmysle ustanovenia § 157

ods. 2 O.s.p., pretože odvolací súd nedal odpoveď na podstatné a právne významné otázky uvádzané v odvolaní, najmä však vôbec nevysvetlil, aké logické a právne dôvody ho viedli k zmene jeho predchádzajúceho právneho názoru. Nevysvetlil, prečo dal prednosť citovanej judikatúre pred ním označenou judikatúrou, v dôsledku čoho je rozhodnutie nepreskúmateľné. Namietal, že odvolací súd nesprávne právne posúdil skutkový stav veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), keď nesprávne posúdil otázku dobromyseľnosti a vydržania vlastníckeho práva. Uviedol, že za platnosti obyčajového práva a tiež účinnosti zákona č. 41/1964 Zb. bolo obvyklé, že si ľudia medzi sebou predávali, odčleňovali a zamieňali nehnuteľnosti na základe zmlúv, ktoré boli uzatvorené ústne na základe vzájomnej dohody. Preto nesúhlasí s tvrdením súdu, že na základe ústnej zmluvy o prevode nehnuteľnosti nemôže byť držiteľ v dobrej viere, že je vlastníkom veci. Za zaujatý a nesprávny považuje právny názor v judikatúre, na ktorú sa odvolávali žalovaní aj odvolací súd vo vzťahu k otázke vydržania vlastníckeho práva.

Žalovaní sa vo vyjadrení k dovolaniu stotožnili so skutkovými a právnymi závermi odvolacieho súdu a jeho rozhodnutie považovali aj za dostatočne odôvodnené. K jednotlivým dôvodom dovolania uviedli svoje stanovisko. Navrhli dovolanie žalovaného zamietnuť a uložiť mu povinnosť zaplatiť im náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok, potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, avšak len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného

významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Nakoľko je v prejednávanej veci dovolaním napadnutý rozsudok, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa (pričom v jeho výroku prípustnosť dovolania nevyslovil, ani v tejto veci nebolo dovolacím súdom vydané predchádzajúce rozhodnutie, v ktorom by dovolací súd vyslovil záväzný právny názor v tejto veci – rozsudok odvolacieho súdu bol zrušený z dôvodu procesného pochybenia), je nepochybné, že prípustnosť dovolania žalobcu z § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. nemožno vyvodiť. Vzhľadom na obsah dovolania i zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) prihliadnúť na existenciu procesných väd konania, ktoré zakladajú tzv. zmätočnosť rozhodnutia, skúmal dovolací súd prípustnosť dovolania aj podľa § 237 O.s.p. v znení účinnom do 31. decembra 2014 (ďalej len „§ 237 O.s.p.“). Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba zdôrazniť, že § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný a ak je konanie postihnuté niektorou z uvedených väd, možno ním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 238 O.s.p. vylúčené.

Dovolateľ existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Žalobca namietal, že odvolací súd nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie (§ 157 ods. 2 O.s.p.), čím mu bola odňatá možnosť konať pred súdom podľa §237 písm. f/ O.s.p.

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky: 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestanným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch, alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

K porušeniu ústavou garantovaného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, resp. analogického práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru by mohlo dôjsť rozhodnutím všeobecného súdu nielen tým, ak by tento fakticky odňal možnosť komukoľvek domáhať sa alebo brániť svoje právo na všeobecnom súde (napr. II. ÚS 8/01), ale aj tým, ak by tento súd rozhodol arbitrárne, bez náležitého odôvodnenia svojho rozhodnutia (napr. I. ÚS 241/07), alebo vtedy, ak by sa pri výklade a aplikácii zákonného

predpisu natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. III. ÚS 264/05).

Pokiaľ žalobca tvrdí, že rozsudok odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnený, pretože odvolací súd sa nevyporiadal so všetkými námietkami, ktoré vo svojom odvolaní uviedol, dovolací súd pripomína, že podľa uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 115/03 z 3. júla 2003: „Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces.“

Dovolací súd v tejto súvislosti pripomína aj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 78/05 zo 16. marca 2005, podľa ktorého: „Súčasťou základného práva na súdnu ochranu v občianskom súdnom konaní podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je právo na odôvodnenie, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O.s.p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní.“

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Ustanovením § 219 ods. 2 O.s.p. je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia

je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa, a to po skutkovej, ako aj právnej stránke; ak sa odvolací súd čo i len čiastočne nestotožní s týmito závermi, neprichádza do úvahy vypracovanie skráteného odôvodnenia. Môže síce doplniť dôvody uvedené v rozhodnutí súdu prvého stupňa, toto doplnenie však nemôže byť v rozpore so závermi súdu prvého stupňa, môže ho iba dopĺňať v tom zmysle, že ďalšie závery odvolacieho súdu iba podporia odôvodnenie súdu prvého stupňa. Odvolací súd prirodzene musí odpovedať na podstatné a právne významné dôvody odvolania a nemôže sa obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplniť ďalšie dôvody. Inak sa dostane mimo limitov práva na spravodlivý proces, ktoré je chránené nielen čl. 46 ods. 1 ústavy, ale aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že odvolací súd sa v celom rozsahu s dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa stotožnil a rozsudok súdu prvého stupňa považoval aj za vecne správny (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.). Vysvetlil, z akého dôvodu považuje za správny názor súdu prvého stupňa o nemožnosti nadobudnutia vlastníckeho práva žalobcu k predmetnému pozemku na základe ústnej zmluvy a dôkazov predložených v konaní. Stotožnil sa s názorom súdu prvého stupňa, podľa ktorého žalobca sa nestal vlastníkom spornej nehnuteľnosti a tento názor podporil aj odkazom na súdnu prax a príslušné rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa v spojení s napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti dospel k záveru, že skutkové a právne závery prijaté súdmi nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a že ich odôvodnenie ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobcu. Pokiaľ žalobca v dôvodoch svojho dovolania namieta predovšetkým tú skutočnosť, že odvolací súd nevysvetlil prečo svojím druhým rozsudkom rozhodol v danej veci opačne, dovolací súd zdôrazňuje, že predchádzajúci rozsudok odvolacieho súdu bol zrušený z dôvodu procesných chýb odvolacieho súdu, ktorý v poradí prvým rozsudkom rozhodol vo veci bez náležitého zistenia skutkového stavu (nezadovážil si pre také

rozhodnutie dostatočný podklad) a len prehodnotením dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa dospel k inému (opačnému) právnenému záveru než súd prvého stupňa. Takéto rozhodnutie nebolo možné považovať za správne a preto nebol ani dôvod porovnávať súčasné dôvody s predchádzajúcimi, ktoré viedli odvolací súd k danému právnenému názoru (teraz zhodnému s názorom súdu prvého stupňa).

Z tvrdení dovolateľa vyplýva, že konanie je postihnuté aj inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 1 písm. b/ O.s.p.) vyplývajúcej zrejme z toho, že súdy nesprávne vyhodnotili výsledky vykonaného dokazovania. Dovolací súd poukazuje na to, že nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazov nie je uvedené medzi prípustnými dôvodmi dovolania, ktoré sú vymedzené v ustanovení § 241 ods. 1 písm. a/ až c/ O.s.p. Pre tento záver svedčí i ustanovenie 243a ods. 2, veta druhá O.s.p., ktoré upravuje, že dovolací súd nevykonáva dokazovanie. Dokazovanie je časťou občianskeho súdneho konania, v ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Z § 132 O.s.p. vyplýva, že dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Pri uplatnení zásady voľného hodnotenia dôkazov súd v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Iba výnimočne zákon súdu ukladá určité obmedzenie pri hodnotení dôkazov (napr. § 133, § 134, § 135 O.s.p.). Ťažisko dokazovania je v konaní na súde prvého stupňa; skutkové závery tohto súdu je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 213 ods. 3 až 5 O.s.p.). Súd rozhodujúci o dovolaní nepreskúmava správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to už len z toho dôvodu, že v konaní o tomto opravnom prostriedku nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy; na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu totiž nemá možnosť dôkazy sám vykonávať (§ 243a ods. 2 veta druhá O.s.p.). Keď najvyšší súd nemôže vykonávať dokazovanie, tak nemôže iba na základe súdnych spisov preskúmať správnosť hodnotenia dôkazov súdom, lebo si nemôže pre svoje rozhodnutie zabezpečiť rovnaké podklady a predpoklady doplnením alebo zopakovaním dokazovania, aké mal súd, ktorý dôkazy hodnotil.

Namietané nesprávne hodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Ak aj súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne; táto samotná skutočnosť však prípustnosť dovolania nezakladá.

Pokiaľ ide o námietku žalobcu (vychádzajúc z obsahu dovolania – por. ustanovenie § 41 ods. 2 O.s.p.) spochybňujúcu úplnosť zistenia skutkového stavu veci treba uviesť, že v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dôvodom dovolania nemôže byť samo osebe nesprávne skutkové zistenie. Dovolanie totiž nie je „ďalším“ odvolaním, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p.) a hmotnoprávných (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) väd. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

Z obsahu dovolania ďalej vyplýva, že dovolateľ namietal aj skutočnosť, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav.

O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia žalobcu boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), žalobcom vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis

a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalobcu nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešným žalovaným vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky preto uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovaným (k rukám ich právneho zástupcu - § 149 ods. 1 O.s.p.) náhradu trov dovolacieho konania pozostávajúcej z jedného úkonu právnej pomoci – vyjadrenie k dovolaniu žalobcu z 25. februára 2013, v sume 253,74 Eur (podľa § 1 ods. 3, § 10 ods. 1, 2, § 13 ods. 2, § 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z.), t.j. 220,74 Eur + 33,20 Eur x 2 – 50%, režijného paušálu 7,81 Eur a 20% DPH. Celková odmena predstavuje sumu 314,05 Eur.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. marca 2015

JUDr. Edita B a k o š o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lenka Pošová